

Anna Katharine Green

LEAVENWORTHSKÝ PŘÍPAD

Splendidum družstvo

LEAVENWORTHSKÝ PŘÍPAD

ANNA KATHARINE GREEN

Splendidum družstvo • Vražné, Hynčice

LEAVENWORTHSKÝ PŘÍPAD

Copyright © Anna Katharine Green, 1878

Translation © Tereza Novotná, 2020

Czech Edition © Splendidum družstvo

Vražné, Hynčice, 2022

První el. vydání

ISBN 978-80-7681-141-6 (EPUB)

ISBN 978-80-7681-142-3 (MOBI)

ISBN 978-80-7681-143-0 (PDF)

Podle amerického originálu The Leavenworth Case od Anny Katheriny Greenové, přeložila

Tereza Novotná.

Obsah

- I. VELKÝ PŘÍPAD
- II. KORONEROVO VYŠETŘOVÁNÍ
- III. FAKTA A ZÁVĚRY
- IV. KLÍČ
- V. ZNALECKÉ POSUDKY
- VI. ŠOK
- VII. MARY LEAVENWORTHOVÁ
- VIII. NEPŘÍMÉ DŮKAZY
- IX. OBJEV
- X. PAN GRyce DOSTÁVÁ NOVÝ IMPULS
- XI. ZÁHADNÝ VZKAZ
- XII. ELEANORE
- XIII. PROBLÉM
- XIV. PAN GRyce DOMA
- XV. TAJEMNÝ PAN CLAVERING
- XVI. ZÁVĚŤ MILIONÁŘE
- XVII. ZAČÁTEK VELKÝCH PŘEKVAPENÍ
- XVIII. NA SCHODECH
- XIX. V MÉ KANCELÁŘI
- XX. SEN
- XXI. PŘEDSUDEK
- XXII. NOVÁ FAKTA
- XXIII. PŘÍBĚH PŮVABNÉ ŽENY
- XXIV. INSTRUKCE PRO TAJNÉHO AGENTA
- XXV. TIMOTHY COOK
- XXVI. PAN GRyce VYSVĚTLUJE
- XXVII. AMY BELDENOVÁ
- XXVIII. PODIVNÝ ZÁŽITEK

XXIX. POHŘEŠOVANÝ SVĚDEK
XXX. SPÁLENÝ PAPÍR
XXXI. DALŠÍ ŠOK
XXXII. VYPRÁVĚNÍ PANÍ BELDENOVÉ
XXXIII. NEČEKANÉ SVĚDECTVÍ
XXXIV. PAN GRACE SE UJÍMÁ ŘÍZENÍ
XXXV. DENÍK
XXXVI. NITKY SE SBÍHAJÍ
XXXVII. BLÍŽÍ SE KONEC
XXXVIII. ÚPLNÉ PŘIZNÁNÍ
XXXIX. VYŘEŠENÍ ZLOČINU

Anna Katharine Greenová – životopis

I. VELKÝ PŘÍPAD

Byl jsem mladším společníkem ve firmě Veeley, Carr & Raymond, advokátů a advokátních poradců, asi rok, když jednoho rána, v době dočasné nepřítomnosti pánů Veeleyho i Carra, přišel do naší kanceláře mladý muž, jehož celkové vzezření svědčilo o spěchu a rozrušení, že jsem při jeho příchodu mimovolně vstal a neurvale se zeptal: „Co se děje? Doufám, že nemáte žádné špatné zprávy.“

„Přišel jsem za panem Veeleyem, je tady?“

„Není! Dnes ráno byl nečekaně odvolán do Washingtonu, domů se vrátí nejdříve zítra, ale pokud mi sdělíte své záležitosti...“

„Vám, pane?“ zopakoval a upřel na mě velmi chladný, ale pevný pohled. Pak se zdálo, že je se svým zkoumáním spokojen, pokračoval: „Není důvod, proč bych to neměl udělat; moje záležitosti nejsou tajemstvím. Přišel jsem ho informovat, že pan Leavenworth je mrtvý.“

„Pan Leavenworth!“ vykřikl jsem a o krok ustoupil. Pan Leavenworth byl starým klientem naší firmy, nemluvě o tom, že byl zvláštním přítelem pana Veeleyho.

„Ano, byl zavražděn; nějaká neznámá osoba mu prostřelila hlavu, když seděl u stolu ve své knihovně.“

„Zastřelen! Zavražděn!“ stěží jsem věřil svým uším. „Jak? Kdy?“ zalapal jsem po dechu.

„Včera večer. Alespoň se tak domníváme. Našli ho až dnes ráno. Jsem soukromý tajemník pana Leavenwortha a bydlím s nimi v domě. Byl to strašný šok, hlavně pro dámy.“

„Hrozné! Pan Veeley z toho bude zdrcený,“ zakroutil jsem zděšeně hlavou.

„Jsou samy,“ pokračoval tichým věcným způsobem, o němž jsem později zjistil, že k němu neodmyslitelně patří, „myslím slečny Leavenworthovy – neteře pana Leavenwortha, a protože se tam dnes bude konat vyšetřování, považuje se za vhodné, aby byl přítomen někdo, kdo jim dokáže poradit. Protože pan Veeley byl nejlepším přítelem jejich strýce, poslaly mě pro něj, ale protože není přítomen, nevím, co mám dělat a kam jít.“

„Jsem pro dámy cizí,“ zněla má váhavá odpověď, „ale pokud jim mohu být nějak nápomocen, moje úcta k jejich strýci je taková...“

Výraz tajemníkůvých očí mě zastavil. Jeho zornice se náhle rozšířily, až se zdálo, že pohltí celou mou osobu.

„Nevím,“ poznamenal nakonec a lehce se zamračil, což svědčilo o tom, že není úplně spokojen s tím, jak se věci vyvíjejí. „Možná by to bylo řešení. Dámy nesmí zůstat samotné...“

„Už nic neříkejte, já půjdu.“ Posadil jsem se a poslal panu Veeleyovi spěšnou zprávu, po níž jsem spolu s několika dalšími nezbytnými přípravami doprovodil tajemníka na ulici.

„A teď,“ řekl jsem, „mi řekněte všechno, co víte o té strašlivé záležitosti.“

„Všechno, co vím? Na to stačí pár slov. Včera večer jsem ho nechal sedět jako obvykle u jeho stolu v knihovně a dnes ráno jsem

ho našel sedět na stejném místě, téměř ve stejné poloze, ale s prostřelenou hlavou, s ránou velkou jako konec malíčku.“

„A byl už mrtvý?“ zeptal jsem se.

„Ano.“

„Hrůza!“ vykřikl jsem. „Mohla to být sebevražda?“ zeptal jsem se po chvíli.

„Ne. Pistole, kterou byl čin spáchán, se nenašla.“

„Ale pokud to byla vražda, musel tu být nějaký motiv. Pan Leavenworth byl příliš laskavý člověk, než aby měl nepřátele, a pokud byla zamýšlena loupež...“

„K žádné loupeži nedošlo. Nic se neztratilo,“ znovu mě přerušil. „Celá ta záležitost je záhadou.“

„Záhada?“

„Naprostá záhada.“

Otočil jsem se a zvědavě se na něho podíval. Obyvatel domu, v němž došlo k záhadné vraždě, byl docela zajímavý objekt. Ale dobrácká a přitom naprosto nevýrazná tvář muže vedle mě neposkytovala příliš mnoho podkladů ani pro tu nejbujnější fantazii, a tak jsem se téměř okamžitě podíval jinam a zeptal se: „Jsou dámy hodně zničené?“

Udělal nejméně půl tuctu kroků, než odpověděl.

„Bylo by divné, kdyby nebyly.“ A ať už to bylo výrazem jeho tváře v tu chvíli, nebo povahou samotné odpovědi, cítil jsem, že když o těch dámách mluvím s tímto nezajímavým, sebestředným tajemníkem zesnulého pana Leavenwortha, nějak vstupuji na nebezpečnou půdu. Protože jsem slyšel, že jsou to velmi vzdělaná děvčata, nebyl jsem tímto zjištěním úplně potěšen. Proto jsem s jistým vědomím úlevy spatřil blížící se dostavník na Páté avenue.

„Odložíme náš rozhovor, slyším přijíždět dostavník.“

Ale jakmile jsme se v něm usadili, brzy jsem zjistil, že jakákoli konverzace na takové téma je nemožná. Když jsem si tedy v duchu zopakoval, co o panu Leavenworthovi vím, zjistil jsem, že se mé znalosti omezují na pouhý fakt, že je to vysloužilý obchodník s velkým majetkem a dobrým společenským postavením, který, protože nemá vlastní děti, si vzal do svého domu dvě neteře, z nichž jedna už byla prohlášena za jeho dědičku. Jistě, slyšel jsem pana Veeleyho mluvit o jeho výstřednostech a jako příklad uváděl právě tuto skutečnost, že sepsal závěť ve prospěch jedné neteře, čímž zcela vyloučil druhou, ale o jeho životních zvyklostech a stycích s okolním světem jsem věděl jen málo nebo vůbec nic.

Když jsme dorazili před dům, byl tam velký shluk lidí, a sotva jsem si stačil všimnout, že je to rohový příbytek neobvyklé hloubky, už mě dav uchopil a odnesl až k úpatí širokých kamenných schodů. Vyprostil jsem se, i když s jistými obtížemi, kvůli nátlaku obuvníka a řezníka, kteří si zřejmě mysleli, že když se mě chytí za ruce, podaří se jim propašovat se do domu, vystoupil jsem po schodech, a když jsem zjistil, že tajemník je díky nevysvětlitelnému štěstí blízko mě, spěšně jsem zazvonil. Vzápětí se otevřely dveře a v mezeře se objevila tvář, v níž jsem poznal jednoho z našich městských detektivů.

„Pane Gryci!“ vykřikl jsem.

„Pojďte dál, pane Raymonde.“ Vtáhl nás tiše do domu a se zachmuřeným úsměvem zavřel dveře před zklamaným davem venku. „Věřím, že vás nepřekvapuje, že mě tu vidíte,“ řekl a natáhl ruku s postranním pohledem na mého společníka.

„Osobní tajemník zesnulého pana Leavenwortha,“ spěšně jsem dodal.

„Ach,“ opáčil, „tajemník! Ptal se po vás koroner, pane.“

„Takže koroner je už tady?“

„Ano, šel nahoru, aby si prohlédl tělo. Chtěl byste ho následovat?“

„Ne, to není nutné. Jen jsem přišel v naději, že budu moci mladým dámám nějak pomoci. Pan Veeley je pryč.“

„Přesto, když už jste tady, a když se ukazuje, jak je ten případ závažný, řekl bych, že jako mladý začínající právník se s ním budete chtít seznámit do všech podrobností. Ale řiďte se vlastním úsudkem.“

Snažil jsem se a překonal svůj odpor k mrtvolám. „Půjdu,“ řekl jsem.

„Dobrá tedy, pojděte za mnou.“

Ale sotva jsem vkročil na schody, uslyšel jsem, jak někdo sestupuje dolů, a tak jsem se s panem Grycem stáhl do výklenku mezi přijímacím pokojem a salónem a měl jsem čas na poznámku: „Ten mladý muž říká, že to nemohl být lupič.“

„Vskutku!“ upřel zrak na kliku nedalekých dveří.

„Že se nic neztratilo...“

„A řekl vám taky, že všechny uzávěry domu byly dnes ráno nalezeny bezpečně zavřené?“

„To mi neřekl. V tom případě,“ zachvěl jsem se, „musel být vrah v domě celou noc.“

Pan Gryce se temně usmál na kliku dveří.

„Vypadá divně!“ vykřikl jsem.

Pan Gryce se okamžitě zamračil na kliku.

A tady mi dovolte říct, že pan Gryce, detektiv, nebyl hubený, mrštný jedinec s pronikavým pohledem, což nepochybně očekáváte. Naopak, pan Gryce měl podsaditou postavu, líně krácel a měli jste pocit, že na nic nekouká. Pokud někde jeho oko spočinulo, bylo to vždy na nějakém bezvýznamném předmětu v okolí, na nějaké váze, kalamáři, knize nebo knoflíku. Zdálo se, že tyto věci bere velmi vážně, že z nich dělá úložiště svých závěrů, ale co se týče vás – mohl byste být stejně dobře věží na kostele Nejsvětější Trojice a neviděl by vás. V současné době byl tedy pan Gryce, jak jsem již naznačil, v důvěrném vztahu s klikou.

„Na, co myslíte?“

Jeho pohled se přesunul na knoflík na mém rukávu.

„Pojďte, konečně je vzduch čistý.“ Nenamáhal se odpovědět na mou otázku.

Vedl mě a stoupal po schodech, ale zastavil se až na horní podestě. „Pane Raymonde, nemám ve zvyku moc mluvit o tajemstvích své profese, ale v tomto případě všechno závisí na tom, jestli se mi podaří získat správnou stopu hned na začátku. Nemáme tu co do činění s obyčejným darebáctvím, tady pracoval génus. Nyní se někdy naprosto nezasvěcená mysl intuitivně chytí něčeho, co unikne i tomu nejvyspělejšímu intelektu. Pokud se něco takového stane, pamatujte, že jsem váš člověk. Nechoďte kolem horké kaše, ale přijďte za mnou. Tohle totiž bude velký případ, uvědomte si, velký případ. Tak pojďte.“

„Ale dámy?“

„Jsou v pokojích nahoře, samozřejmě zarmoucené, ale prý jsou vcelku vyrovnané.“ Přistoupil ke dveřím, otevřel je a pozval mě dovnitř.

Chvíli byla všude tma, ale vzápětí, když si mé oči přivykly, jsem viděl, že jsme v knihovně.

„Tady ho našli, v této místnosti a na tomto místě.“ Přistoupil ke mně a položil ruku na konec velkého stolu, který spolu s přilehlými židlemi zabíral střed místnosti. „Sám vidíte, že je to přímo naproti těmto dveřím.“ Přešel podlahu a zastavil se před prahem úzké chodby, která se otevírala do místnosti za ní. „Protože zavražděný byl nalezen, jak sedí na této židli, a tudíž zády k průchodu, musel vrah postoupit dveřmi, aby zasadil ránu, a zastavil se, řekněme, zhruba tady.“ A pan Gryce se postavil na určité místo na koberci, asi metr od již zmíněného prahu.

„Ale...“ pospíšil jsem si, abych se do toho vložil.

„Tady není místo pro ‘ale’,“ zvolal. „Situaci jsme si prošli.“ A aniž by se obtěžoval toto téma rozvádět, okamžitě se otočil a rychlým krokem mě předešel a vedl do jmenované chodby. „Skříň na víno, skříň na šaty, mycí přístroj, věšák na ručníky,“ vysvětloval a mával rukou ze strany na stranu, skončil u “soukromého bytu pana Leavenwortha”, otevřel tuto pohodlnou místnost.

Soukromý byt pana Leavenwortha! Tady to tedy mělo být, to strašlivé, zakrvácené..., co včera bylo živým, dýchajícím člověkem. Přistoupil jsem k posteli, nad níž visely těžké závěsy, a zvedl jsem ruku, abych je zatáhl, když pan Gryce mě v tu chvíli chytil za ruku a sám odhalil na polštáři ležící chladnou, klidnou tvář, která vypadala tak přirozeně, že mi tím vyrazila dech.

„Jeho smrt byla příliš náhlá na to, aby změnila výraz jeho tváře,“ poznamenal a otočil hlavu na stranu tak, aby byla vidět strašidelná rána v zadní části lebky. „Taková díra pošle člověka ze

světa bez většího povšimnutí. Lékař vás přesvědčí, že si ji nemohl způsobit sám. Je to úkladná vražda.“

Vyděšeně jsem spěšně couvl, když mi pohled padl na dveře umístěné přímo naproti mně v boční stěně směrem do haly. Zdálo se, že jsou jediným východem z místnosti, s výjimkou průchodu, kterým jsme vstoupili, a nemohl jsem se ubránit myšlence, zda právě těmito dveřmi vrah vstoupil na své okružní cestě do knihovny. Ale pan Gryce, který si zřejmě všiml mého pohledu, ačkoli ten jeho byl upřen na lustr, si pospíšil s poznámkou, jako by odpovídal na můj dotaz: „Našli jsme je zamčené zevnitř; možná přišel tudy a možná ne; nepředstíráme, že to víme.“

Když jsem si teď všiml, že postel je ve svém uspořádání neporušená, poznamenal jsem: „Takže neodešel?“

„Ne, ta tragédie musí být stará deset hodin. Vrah měl dost času na to, aby vše v klidu vyhodnotil a připravil se na všechny eventuality.“

„Vrah? Koho podezříváte?“ zašeptal jsem.

Nechápavě se podíval na prsten na mém prstu.

„Každého a nikoho. Není na mně, abych podezříval, ale abych odhaloval.“ Spustil závěs na původní místo a vyvedl mě z místnosti.

Protože právě probíhalo koronerovo vyšetřování, pocítil jsem silnou touhu být přítomen, a tak jsem požádal pana Gryce, aby dámy informoval, že pan Veeley je nepřítomen ve městě a že jsem přišel jako jeho náhradník, abych jim poskytl veškerou pomoc, kterou by mohly při tak smutné příležitosti potřebovat, a vydal jsem se do velkého salonu dole a posadil se mezi různé osoby, které se tam shromáždily.

II. KORONEROVO VYŠETŘOVÁNÍ

Několik minut jsem seděl omámen náhlou záplavou světla, které mě vítalo z mnoha otevřených oken; pak, když se mi do vědomí začaly vtírat silně kontrastní rysy scény přede mnou, jsem zjistil, že prožívám něco podobného jako před lety pocit dvojí osobnosti, který následoval po nuceném užití éteru. Stejně jako tehdy jsem si připadal, že žiji dva životy najednou: na dvou různých místech, kde se odehrávají dvě odlišné události, tak i nyní jsem se zdál být rozdělen mezi dva neslučitelné myšlenkové proudy; nádherný dům, jeho důmyslné vybavení, drobné záblesky včerejšího života, jak je vidím v otevřeném klavíru s notami, vedle dámský vějíř, zaměstnávaly mou pozornost úplně stejně jako pohled na dav nesourodých a netrpělivých lidí, kteří se kolem mě tísnili.

Možná, že jeden z důvodů spočíval v mimořádné nádheře místnosti, v níž jsem se nacházel; záře saténu, lesk bronzu a třpyt mramoru mě oslepoval. Ale spíše se přikláním k názoru, že to bylo hlavně díky síle a výmluvnosti jistého obrazu, který mě upoutal na protější stěně. Roztomilý obraz – dost sladký a poetický na to, aby ho vymyslel ten nejidealističtější z umělců: také prostý – představa mladé modrooké kokety v kostýmu z dob prvního císařství, která

stojí na lesní cestě a ohlíží se přes rameno na někoho, kdo ji sleduje – a přitom má v koutcích svých mírných očí a dětských rtů takovou špetku něčeho ne zcela svatého, že to na mě zapůsobilo jako individualita života. Nebýt rozevlátých šatů s pasem téměř v podpaží, krátce střižených vlasů na čele a dokonalé šíje a ramen, považoval bych ji za doslovný portrét jedné z dam v domě. Ve skutečnosti jsem se nemohl zbavit představy, že jedna, ne-li obě neteře pana Leavenwortha na mě shlížejí z očí této podmanivé blondýnky s vyzývavým pohledem a zakazující rukou. Tato představa na mě zapůsobila tak živě, že jsem se při pohledu na ni napůl zachvěl a přemýšlel, jestli to milé stvoření neví, co se v tomto domě událo, a pokud ano, jak tam mohla stát a tak vyzývavě se usmívat.

V tom jsem si náhle uvědomil, že jsem ten malý hlouček mužů kolem sebe sledoval se stejným zaujetím, jako kdyby nic jiného v místnosti nepřitahovalo mou pozornost; že tvář koronera, přísně inteligentní a pozorná, se mi vryla do paměti stejně zřetelně jako tvář tohoto půvabného obrazu nebo jasněji řezané a vznešenější rysy sošné Psyché, která zářila v jemné kráse z karmínově zavěšeného okna po jeho pravici; ano, dokonce i to, že se přede mnou shlukly různé tváře porotců, ačkoli většina z nich byla všední a bezvýznamná; rozechvělé postavy vzrušeného služebnictva se tísnily ve vzdáleném koutě; a ještě nepříjemnější vzhled bledého, ušmudlaného reportéra, který seděl u malého stolku a psal s příšernou dychtivostí, z níž mi běhal mráz po zádech, byly všechny stejně pevným prvkem v pozoruhodné scéně přede mnou jako nádhera okolí, která z jejich přítomnosti dělala takovou noční můru nesouladu a nereálnosti.

Mluvil jsem o koronerovi. Štěstí tomu chtělo, že jsme se znali. Nejenže jsem ho už dříve viděl, ale často jsem s ním vedl rozhovory. Jmenoval se Hammond a byl všeobecně považován za muže více než obyčejně bystrého, plně schopného vést důležité vyšetřování s potřebnou obratností a adresností. Ačkoli jsem byl, nebo spíše mohl být, zainteresován na tomto konkrétním vyšetřování, nemohl jsem si nepogratulovat k našemu štěstí, že máme tak inteligentního koronera.

Pokud jde o jeho přísedící, byli vybráni náhodně z ulic, ale z takových ulic, jako je Pátá a Šestá avenue, a vypadali stejně inteligentně a kultivovaně jako náhodní cestující v některém z našich městských dostavníků. Vskutku jsem mezi nimi zaznamenal pouze jednoho, který se zdál mít větší zájem o vyšetřování; všichni ostatní se zdáli být při plnění svých povinností vedeni obyčejnými instinkty lítosti a rozhořčení.

Doktor Maynard, známý lékař z šestatřicáté ulice, byl prvním předvolaným svědkem. Jeho svědectví se týkalo povahy zranění, které bylo nalezeno na hlavě zavražděného. Protože některá fakta, která uvedl, se pro nás v našem vyprávění pravděpodobně ukáží jako důležitá, přistoupím ke shrnutí toho, co řekl.

Předtím, než začal vyprávět o sobě a o tom, jak ho do domu přivolal jeden ze sluhů, uvedl, že po svém příchodu našel mrtvého ležet na posteli v předním pokoji ve druhém patře s krví sraženou kolem rány po pistoli na zátylku; zřejmě tam byl přenesen z vedlejšího bytu několik hodin po smrti. Byla to jediná rána, kterou na těle objevil, a po jejím prozkoumání našel a vyjmul kulku, kterou nyní předal porotě. Ležela v mozku, vnikla do spodiny lebeční, prošla šikmo vzhůru a okamžitě zasáhla prodlouženou míchu, což

způsobilo okamžitou smrt. Skutečnost, že kulička vnikla do mozku tímto zvláštním způsobem, považoval za hodnou pozornosti, protože by způsobila nejen okamžitou smrt, ale i naprostou nehybnost. Navíc z polohy průstřelu a směru, kterým kulka šla, bylo zjevně nemožné, aby výstřel vypálil muž sám, i kdyby stav vlasů v okolí rány zcela neprokazoval, že výstřel byl vypálen z místa vzdáleného asi tři nebo čtyři metry. Dále, vzhledem k úhlu, pod kterým kulka vnikla do lebky, bylo zřejmé, že zemřelý musel v té době nejen sedět, o čemž nemůže být sporu, ale musel se také věnovat nějaké činnosti, která jeho hlavu přitahovala dopředu. Aby totiž kulka pronikla do hlavy vzpřímeně sedícího člověka pod úhlem 45 stupňů, jak je zde vidět, bylo by nutné nejen držet pistoli velmi nízko, ale i ve zvláštní poloze; zatímco kdyby byla hlava skloněna dopředu, jako při psaní, mohl by člověk držící pistoli přirozeně s ohnutým loktem velmi snadno vystřelit kulku do mozku pod pozorovaným úhlem.

Když byl dotázán na tělesné zdraví pana Leavenwortha, odpověděl, že zesnulý se v době smrti zdál být v dobrém stavu, ale protože nebyl jeho ošetřujícím lékařem, nemůže se k této otázce bez dalšího vyšetření jednoznačně vyjádřit; na poznámku porotce poznamenal, že neviděl pistoli ani zbraň ležet na podlaze, ani nikde jinde v žádné z výše uvedených místností.

Stejně tak bych zde mohl dodat to, co následně uvedl, že podle polohy stolu, židle a dveří za nimi musel vrah, aby splnil všechny podmínky dané situací, stát na prahu chodby vedoucí do místnosti za ním nebo těsně u něj. A také, že vzhledem k tomu, že koule byla malá a z brokové hlavně, a tudíž obzvláště náchylná k odklonům při průchodu kostmi a kůstkami, zdálo se mu zřejmé, že oběť

nevyvinula žádné úsilí, aby zvedla nebo otočila hlavu, když se k ní její vrah přiblížil; z toho vyplynul děsivý závěr, že šlo o obvyklý krok a že přítomnost jejího držitele v místnosti byla buď známá, nebo očekávaná.

Když skončila výpověď lékaře, zvedl koroner kulku, která ležela před ním na stole, a chvíli ji zamyšleně převaloval mezi prsty; pak vytáhl z kapsy tužku, spěšně načmáral na kus papíru jednu nebo dvě řádky a zavolal si k sobě důstojníka a tichým tónem vydal nějaký příkaz. Důstojník vzal papír, chvíli si ho vědoucně prohlížel a pak si vzal klobouk a odešel z místnosti. Seděl jsem na místě, odkud jsem měl výhled ven a viděl, jak se tam strážník zastavil, přivolal si drožku, spěšně do ní nastoupil a zmizel směrem k Broadwayi.

III. FAKTA A ZÁVĚRY

Obrátil jsem pozornost zpět do místnosti, kde jsem se nacházel, a zjistil jsem, že koroner si prohlíží memorandum přes velmi působivé zlaté brýle.

„Je tu komorník?“ zeptal se.

Vzápětí nastal mezi skupinou služebnictva v rohu rozruch a z jejich středu vystoupil inteligentně vyhlížející, i když poněkud nabubřelý Ir a postavil se naproti porotě. „Ach,“ pomyslel jsem si, když můj pohled narazil na jeho precizní knír, vyrovnaný pohled a uctivě pozorný, i když v žádném případě ne pokorný výraz, „tady je vzorný sluha, který se pravděpodobně ukáže jako vzorný svědek.“ A nemýlil jsem se; sluha Thomas byl ve všech ohledech jeden z tisíce – a věděl to.

Koroner, na kterého, stejně jako na všechny ostatní v místnosti, zřejmě udělal podobně příznivý dojem, ho bez váhání začal vyslýchat.

„Jmenujete se prý Thomas Dougherty?“

„Ano, pane.“

„Nuže, Thomasi, jak dlouho jste zaměstnán ve své současné pozici?“

„Už to musí být tak dva roky, pane.“

„Vy jste ten, kdo jako první objevil tělo pana Leavenwortha?“

„Ano, pane, já a pan Harwell.“

„A kdo je pan Harwell?“

„Pan Harwell je osobní tajemník pana Leavenwortha, pane.“

„Velmi dobře. V kterou denní či noční dobu jste tedy učinili tento objev?“

„Bylo to brzy, pane; dnes brzy ráno, asi v osm hodin.“

„A kde?“

„V knihovně, pane, u ložnice pana Leavenwortha. Vtrhli jsme dovnitř, protože jsme měli o něho obavy, neboť nepřišel na snídani.“

„Vtrhli jste dovnitř násilím, takže dveře byly zamčené?“

„Ano, pane.“

„Zevnitř?“

„To nemohu říct, ve dveřích nebyl žádný klíč.“

„Kde ležel pan Leavenworth, když jste ho poprvé našli?“

„Neležel, pane. Seděl u velkého stolu uprostřed svého pokoje, zády ke dveřím ložnice, byl předkloněný a hlavu měl položenou na rukou.“

„Jak byl oblečený?“

„V obleku, pane, tak jak včera večer přišel od stolu.“

„Byly v pokoji nějaké stopy po tom, že došlo k zápasu?“

„Ne, pane.“

„Nějaká pistole na podlaze nebo na stole?“

„Ne, pane?“

„Nějaký důvod se domnívat, že došlo k pokusu o loupež?“

„Ne, pane. Pan Leavenworth měl v kapsách hodinky i peněženku.“

Když byl požádán, aby uvedl, kdo byl v době nálezů v domě, odpověděl: „Mladé dámy, slečna Mary Leavenworthová a slečna Eleanore, pan Harwell, kuchařka Kate, Molly, dívka z horního patra, a já.“

„Obvyklí členové domácnosti?“

„Ano, pane.“

„A teď mi řekněte, čím povinností je na noc zavírat dům.“

„Mojí, pane.“

„Učinil jste tak včera večer jako obvykle?“

„Ano, pane.“

„Kdo ho dnes ráno odemkl?“

„Já, pane.“

„Jak jste ho našel?“

„Tak, jak jsem ho nechal.“

„Cože, ani jedno okno otevřené, ani jedny dveře odemčené?“

„Ne, pane.“

V tu chvíli by bylo slyšet spadnout špendlík. Jistota, že vrah, ať už jím byl kdokoli, neopustil dům, přinejmenším do rána, kdy byl otevřen, jako by tížila všechny mysli. Ačkoli jsem byl o této skutečnosti předem informován, nemohl jsem nepocítit jistou míru dojetí, když mi byla takto předložena; a když jsem se pohnul tak, abych měl na očích majordomovu tvář, hledal jsem v ní nějaké tajné znamení, že takto důrazně promluvil, aby zakryl nějaké své selhání. Ale jeho upřímnost byla neochvějná a vydržel soustředěný pohled všech v místnosti jako skála.

Když se ho nyní zeptali, kdy naposledy viděl pana Leavenwortha živého, odpověděl: „Včera při večeři.“

„Někteří z vás ho však viděli později?“

„Ano, pane; pan Harwell říká, že ho viděl až v půl jedenácté večer.“

„Jaký pokoj v tomto domě obýváte?“

„Malý pokoj v přízemí.“

„A kde spí ostatní členové domácnosti?“

„Většinou ve třetím patře, pane; dámy ve velkých zadních pokojích a pan Harwell v tom malém vpředu. Dívky spí nahoře.“

„S panem Leavenworthem tedy nikdo na stejném patře nebydlel?“

„Ne, pane.“

„V kolik hodin jste šel spát?“

„No, řekl bych, že kolem jedenácté.“

„Slyšel jste v domě nějaký hluk předtím nebo potom, pokud si můžete vzpomenout?“

„Ne, pane.“

„Takže objev, který jste učinil dnes ráno, byl pro vás překvapením?“

„Ano, pane.“

Když byl nyní požádán, aby o tomto zjištění podal podrobnější zprávu, pokračoval, že teprve když pan Leavenworth nepřišel na zvonění ke snídani, vzniklo v domě podezření, že není vše v pořádku. I pak ještě nějakou dobu čekali, než něco podnikli, ale když minuta za minutou ubíhala a on nepřicházel, slečna Eleanora začala být znepokojená a nakonec odešla z pokoje s tím, že se půjde podívat, co se děje, ale brzy se vrátila a vypadala velmi vyděšeně, říkala, že klepala na strýčkovy dveře, a dokonce na něj volala, ale nedočkala se žádné odpovědi. Vtom se pan Harwell a on sám vydali nahoru a společně vyzkoušeli oboje dveře, a když zjistili, že jsou

zamčené, rozrazili dveře do knihovny, když narazili na pana Leavenwortha, jak už řekl, který seděl u stolu mrtvý.

„A dámy?“

„Ach, šly za námi nahoru, vešly do pokoje a slečna Eleanora omdlela.“

„A ta druhá, slečna Mary, jak jí tuším říkají?“

„Na tu si vůbec nevzpomínám, měl jsem tolik práce s přinášáním vody, abych slečnu Eleanoru vzpamatoval, že jsem si toho nevšiml.“

„A jak dlouho trvalo, než pana Leavenwortha odnesli do vedlejší místnosti?“

„Téměř okamžitě, jakmile se slečna Eleanora vzpamatovala, a to bylo hned, jakmile se voda dotkla jejích rtů.“

„Kdo navrhl, aby bylo tělo z místa odneseno?“

„Slečna Eleanora, pane. Jakmile se vůbec postavila, šla k němu, podívala se na něj a zachvěla se, a pak zavolala pana Harwella a mě a poručila nám, abychom ho odnesli dovnitř, položili na postel a šli pro doktora, což jsme udělali.“

„Počkejte chvíli, šla s vámi, když jste šli do druhého pokoje?“

„Ne, pane.“

„Co udělala?“

„Zůstala u stolu v knihovně.“

„Co dělala?“

„Neviděl jsem ji, byla ke mně zády.“

„Jak dlouho tam zůstala?“

„Když jsme se vrátili, byla pryč.“

„Zmizela od stolu?“

„Zmizela z místnosti.“

„Hm, kdy jste ji zase viděli?“

„Za chvíli. Vešla do dveří knihovny, když jsme odcházeli.“

„Měla něco v ruce?“

„Ne.“

„Nechybělo vám něco na stole?“

„Ani mě nenapadlo se podívat, pane. Ten stůl mi nic neříkal. Jen jsem myslel na to, že půjdu pro doktora, i když jsem věděl, že to nemá smysl.“

„Koho jste nechal v pokoji, když jste odcházel?“

„Kuchařku, pane, a Molly, pane, a slečnu Eleanoru.“

„A slečnu Mary ne?“

„Ne, pane.“

„Dobrá tedy. Chce porota položit tomuto muži nějaké otázky?“

V tom hlubokém těle se okamžitě něco pohnulo.

„Rád bych se na pár otázek zeptal,“ vykřikl mužík s chabou tváří a vzrušeným obličejem, kterého jsem si předtím všiml, jak se neklidně pohybuje na svém místě, což silně naznačovalo intenzivní, ale dosud potlačovanou touhu přerušit jednání.

„Dobrá, pane,“ opáčil Thomas.

Ale porotce se přestal zhluboka nadechovat, velký a rozhodně nabubřelý muž, který seděl po jeho pravé ruce, využil příležitosti a kulatým, poslouchajícím hlasem se zeptal: „Říkáte, že jste v rodině už dva roky. Bylo to něco, čemu by se dalo říkat spojená rodina?“

„Jednotná?“

„Láskyplná, víte, v dobrých vztazích.“ A porotce zvedl velmi dlouhý a těžký řetízek od hodinek, který mu visel přes vestu, jako by i ten měl právo na vhodnou a promyšlenou odpověď.

Komorník, na něhož jeho chování možná zapůsobilo, se neklidně rozhlédl. „Ano, pane, pokud vím.“

„Ty mladé dámy byly ke svému strýci připoutány?“

„Ano, pane.“

„A k sobě navzájem?“

„No, ano, asi ano, to mi nepřísluší říkat.“

„Předpokládáte to. Máte nějaký důvod myslet si něco jiného?“

A zdvojlil si kolem prstů řetízek od hodinek, jako by chtěl zdvojnásobit jeho pozornost i svou vlastní.

Thomas na okamžik zaváhal. Ale právě ve chvíli, kdy se jeho protějšek chystal otázku zopakovat, se napřímil do poněkud strnulého a formálního postoje a odpověděl: „No, pane, ne.“

Zdálo se, že porotce přes všechnu svou sebejistotu respektuje zdrženlivost sluhy, který se k takové věci odmítá vyjádřit, a spokojeně se stáhl a mávnutím ruky naznačil, že už nemá co říct.

Vzápětí se vzrušený mužíček, o němž byla řeč výše, přisunul k okraji židle a zeptal se, tentokrát bez váhání: „V kolik hodin jste dnes ráno odemkl dům?“

„Kolem šesté, pane.“

„A mohl někdo po této době opustit dům bez vašeho vědomí?“

Thomas se trochu znepokojeně podíval na své spoluslužebníky, ale odpověděl pohotově a jakoby bez výhrad: „Nemyslím si, že by bylo možné, aby někdo opustil tento dům po šesté hodině ranní, aniž bych o tom věděl já nebo kuchařka. Lidé neskáčou z oken ve druhém patře za bílého dne, a pokud jde o odchod dveřmi, přední dveře se zavírají s takovým prásknutím, že to slyší celý dům odshora dolů, a pokud jde o zadní dveře, nikdo, kdo z nich vyjde, se nemůže dostat ze dvora, aniž by prošel kolem kuchyňského okna, a nikdo

nemůže projít kolem, aniž by ho kuchařka neviděla, to mohu odpřisáhnout.“ A vrhl na dotyčného kulatého člověka se zarudlým obličejem, napůl zlomyslný pohled, který silně naznačoval nedávné a nezapomenutelné hádky o kuchyňský kafemlýnek a ricin.

Tato odpověď, která měla za úkol prohloubit předtuchy, jež se v myslích přítomných již usadily, měla viditelný účinek. Dům byl nalezen zamčený a nikdo ho neopustil! Je tedy zřejmé, že jsme vraha nemuseli hledat daleko.

Porotce se na židli pohnul se zvýšeným západem, mohu-li to tak říci, a prudce se rozhlédl kolem sebe. Ale když si všiml obnoveného zájmu ve tvářích kolem sebe, odmítl oslabit účinek posledního přiznání dalšími otázkami. Pohodlně se tedy usadil zpět a nechal volné pole působnosti pro každého dalšího porotce, který by se rozhodl položit nějakou otázku. Ale nikdo se k tomu neměl, Thomas zase projevil netrpělivost a nakonec se uctivě rozhlédl a zeptal se: „Chtěl by se mě ještě někdo na něco zeptat?“

Nikdo neodpověděl, vrhl spěšný pohled plný úlevy na služebnictvo po svém boku a pak, zatímco se každý z nich podíval náhlé změně, která se odehrála v jeho tváři, odešel s horlivou ochotou a zjevným uspokojením, které jsem si v tu chvíli nedokázal vysvětlit.

Když se však ukázalo, že dalším svědkem není nikdo jiný než můj ranní známý, pan Harwell, brzy jsem zapomněl na Thomase i na pochybnosti, které ve mně jeho poslední pohyb vzbudil, a věnoval jsem se zájmu, který ve mně pravděpodobně vzbudila prohlídka tak významné osoby, jakou je tajemník a pravá ruka pana Leavenwortha.

Pan Harwell postupoval s klidem a odhodláním člověka, který si uvědomuje, že na jeho slovech může záviset život i smrt, a předstoupil před porotu s důstojností, která byla nejen velmi působivá sama o sobě, ale pro mě, kterému se při našem prvním rozhovoru příliš nezamlouval, obdivuhodná a překvapivá. Jak jsem již řekl, postrádal jakoukoli výraznou vlastnost tváře nebo postavy, která by byla příjemná nebo jiná – byl to člověk, kterého by bylo možné nazvat negativním typem člověka, jeho bledé, pravidelné rysy, tmavé, dobře uhlazené vlasy a jednoduché vousy, to vše patřilo k uznávanému typu a bylo velmi běžné, přesto bylo při této příležitosti v jeho chůzi patrné jisté sebeovládání, které zdaleka vyvažovalo nedostatek působivosti v jeho tváři a výrazu. Ani to však nebylo nijak pozoruhodné. Vlastně na něm nebylo nic pozoruhodného, stejně jako na tisíci jiných, které denně potkáváte na Broadwayi, pokud nepočítáme soustředěný a vážný výraz, který prostupoval celou jeho osobou; vážnost, která by v tuto chvíli možná nebyla nápadná, kdyby se nezdála být obvyklým výrazem člověka, který za svůj krátký život zažil více smutku než radosti, méně potěšení než starostí a obav.

Koroner, jemuž se zdálo, že jeho vystoupení tak či onak nehraje žádnou roli, se k němu okamžitě obrátil a bez okolků se zeptal:

„Jak se jmenujete?“

„James Trueman Harwell.“

„Co děláte?“

„Posledních osm měsíců zastávám funkci soukromého tajemníka pana Leavenwortha.“

„Vy jste osoba, která naposledy viděla pana Leavenwortha živého, že?“

Mladý muž zvedl hlavu s povýšeným gestem, které ji málem proměnilo.

„To jistě ne, protože nejsem ten, kdo ho zabil.“

Tato odpověď, která jako by do vyšetřování, jehož vážnost jsme si všichni začínali uvědomovat, vnášela něco podobného lehkovážnosti nebo zlomyslnosti, vyvolala okamžitý odpor k člověku, který se tváří v tvář odhaleným a budoucím skutečnostem dokázal tak lehkovážně ohánět. Místností se rozlehl nesouhlasný šum a James Harwell touto jedinou poznámkou ztratil vše, co si předtím získal svým sebevědomým vystupováním a neochvějným pohledem. Zdálo se, že si to sám uvědomuje, protože zvedl hlavu ještě výš, ačkoli jeho celkový výraz zůstal nezměněn.

„Chci říct,“ vykřikl koroner, zjevně podrážděný tím, že mladý muž dokázal z jeho slov vyvodit takový závěr, „že jste byl poslední, kdo ho viděl předtím, než ho nějaká neznámá osoba zavraždila!“

Tajemník založil ruce, aby skryl jisté chvění, které se ho zmocnilo, nebo aby tímto prostým činem získal čas na další přemýšlení, to jsem tehdy nedokázal určit. „Pane,“ odpověděl nakonec, „na tuto otázku nemohu odpovědět ano ani ne. S největší pravděpodobností jsem ho viděl naposledy v dobrém zdraví a náladě, ale v tak velkém domě, jako je tento, si nemohu být jistý ani tak jednoduchou skutečností, jako je tato.“

„Pane Harwelle,“ pokračoval koroner, „funkce soukromého tajemníka není v této zemi běžná. Vysvětlíte nám, jaké byly vaše povinnosti v této funkci, zkrátka, k čemu pan Leavenworth takového asistenta potřeboval a jak vás zaměstnal?“

„Jistě. Pan Leavenworth byl, jak asi víte, velmi zámožný muž. Byl spojen s různými spolky, kluby, institucemi a podobně, kromě

toho byl znám široko daleko jako člověk, který dává peníze, a byl zvyklý každý den svého života dostávat množství prosebných i jiných dopisů, které jsem měl za úkol otevírat a odpovídat na ně, přičemž jeho soukromá korespondence vždy nesla označení, které ji odlišovalo od ostatních. To však nebylo vše, co se ode mne očekávalo. Protože se v mládí věnoval obchodu s čajem, podnikl nejednu cestu do Číny, a proto ho velmi zajímala otázka mezinárodní komunikace mezi touto zemí a naší. Domníval se, že se při svých různých návštěvách v této zemi dozvěděl mnohé, co by, kdyby se o tom Američané dozvěděli, přispělo k našemu lepšímu porozumění tomuto národu, jeho zvláštnostem a nejlepšímu způsobu, jak s ním jednat, a proto se již nějakou dobu věnoval psaní knihy na toto téma, při jejíž přípravě jsem mu posledních osm měsíců pomáhal tím, že jsem psal podle jeho diktátu tři hodiny ze čtyřadvaceti, přičemž poslední hodina byla od půl desáté do půl jedenácté, pan Leavenworth je velmi metodický člověk ... tedy byl zvyklý regulovat svůj život i život svých blízkých s téměř matematickou přesností.“

„Říkáte, že jste byl zvyklý psát podle jeho diktátu večer? Dělal jste to včera večer jako obvykle?“

„Ano, pane.“

„Co nám můžete říci o jeho tehdejším chování a vystupování? Dělo se něco neobvyklého?“

Na sekretářově čele se objevila vráska.

„Vzhledem k tomu, že pravděpodobně neměl žádné tušení o své zkáze, proč by se jeho chování mělo nějak měnit?“

Tím dal koronerovi příležitost, aby se mu pomstil za své rozladění z předchozí chvíle, a řekl poněkud přísně: „Úkolem

svědka je odpovídat na otázky, ne je klást.“

Tajemník zrudl a účet se vyrovnal.

„Dobrá tedy, pane, pokud pan Leavenworth cítil nějaké předtuchy svého konce, neprozradil mi je. Naopak se zdálo, že je do své práce zabraný víc než obvykle. Jedním z posledních slov, která mi řekl, bylo: ‘Za měsíc budeme mít tu knihu v tisku, že, Trueman?’ Na to si vzpomínám obzvlášť, protože si v tu chvíli zrovna plnil sklenici vína. Před odchodem do důchodu vždycky vypil jednu sklenku vína a mou povinností bylo přinést mu ze skříně karafu se sherry jako poslední věc před odchodem. Stál jsem s rukou na klice dveří do haly, ale když to řekl, postoupil jsem dopředu a odpověděl: ‘To doufám, pane Leavenworthe.’

‘Tak se ke mně připojte a vypijte skleničku sherry,’ řekl a pokynul mi, abych přinesl ze skříně další skleničku. Učinil jsem tak a on mi víno nalil vlastní rukou. Nemám sherry nijak zvlášť v oblibě, ale příležitost to byla příjemná a já svou sklenku vyprázdnil. Vzpomínám si, že jsem se za to trochu styděl, protože pan Leavenworth svou sklenici postavil zpola plnou. Když jsme ho dnes ráno našli, byla ještě z poloviny plná.“

Ať dělal, co chtěl, a protože byl zdrženlivý muž, zdálo se, že se snaží ovládat své emoce, zdálo se, že ho zde přemohla hrůza z prvního šoku. Vytáhl z kapsy kapesník a otřel si čelo. „Pánové, tohle je poslední čin pana Leavenwortha, který jsem kdy viděl. Když odložil sklenici na stůl, popřál jsem mu dobrou noc a odešel z místnosti.“

Koroner se s charakteristickou netečností ke všem projevům emocí opřel a zkoumavě si mladého muže prohlížel. „A kam jste šel potom?“ zeptal se.

„Do svého pokoje.“

„Potkal jste cestou někoho?“

„Ne, pane.“

„Slyšel jste něco nebo viděl něco neobvyklého?“

Sekretářův hlas nepatrně poklesl. „Ne, pane.“

„Pane Harwelle, zamyslete se znovu. Jste ochoten odpřisáhnout, že jste nikoho nepotkal, neslyšel ani neviděl nic, co by vám dosud utkvělo v paměti jako něco neobvyklého?“

Jeho tvář se značně zneklidnila. Dvakrát otevřel rty, aby promluvil, a stejně často je zavřel, aniž by tak učinil. Nakonec s námahou odpověděl: „Viděl jsem jednu věc, maličkost, příliš nepatrnou na to, abych se o ní zmiňoval, ale byla neobvyklá, a když jste mluvil, nemohl jsem na ni nemyslet.“

„Co to bylo?“

„Jen napůl otevřené dveře.“

„Čí dveře?“

„Slečny Eleanore Leavenworthové.“ Jeho hlas teď zněl téměř šeptem.

„Kde jste byl, když jste si této skutečnosti všiml?“

„To nedokážu přesně říct. Pravděpodobně u svých dveří, protože jsem se cestou nezastavil. Kdyby k této děsivé události nedošlo, už bych si na to nikdy nevzpomněl.“

„Když jste šel do svého pokoje, zavřel jste dveře?“

„Ano, pane.“

„Za jak dlouho jste odešel?“

„Okamžitě.“

„Neslyšel jste nic, než jste usnul?“

Opět to neurčité zaváhání.

„Skoro nic.“

„Ani kroky na chodbě?“

„Možná jsem slyšel kroky.“

„Opravdu?“

„Nemůžu přísahat, že ano.“

„Myslíte, že ano?“

„Ano, myslím, že ano. Abych to řekl celé: Vzpomínám si, že když jsem upadal do dřímoty, zaslechl jsem na chodbě šramot a kroky, ale nijak to na mě nezapůsobilo a usnul jsem.“

„No a?“

„Za nějaký čas jsem se probudil, probudil jsem se náhle, jako by mě něco vylekalo, ale co, hluk nebo pohyb, to nedokážu říct. Vzpomínám si, že jsem se zvedl na posteli a rozhlédl se kolem, ale nic dalšího jsem neslyšel, brzy jsem podlehl ospalosti, která se mě zmocnila, a upadl jsem do hlubokého spánku. Probudil jsem se až ráno.“

Když byl požádán, aby vyličil, jak a kdy se dozvěděl o vraždě, potvrdil ve všech podrobnostech výpověď, kterou o tom již podal komorník; když bylo toto téma vyčerpáno, pokračoval koroner dotazem, zda si všiml stavu stolu v knihovně po odnesení těla.

„Trochu ano, pane.“

„Co na něm bylo?“

„Obvyklé věci, pane, knihy, papír, pero se zaschlým inkoustem, kromě toho karafa a sklenice na víno, z nichž pil předchozího večera.“

„Nic víc?“

„Nic víc si nepamatuji.“

„Pokud jde o tu karafu a sklenici,“ vpadl do hovoru soudce s hodinkami a řetízkem, „neřekl jste, že ta druhá byla nalezena ve stejném stavu, v jakém jste ji viděl v době, kdy jste nechal pana Leavenwortha sedět v jeho knihovně?“

„Ano, pane.“

„Přesto měl ve zvyku vypít plnou sklenici?“

„Ano, pane.“

„Muselo tedy dojít k přerušení velmi těsně po vašem odchodu, pane Harwelle.“

Na mladíkově tváři se náhle objevila chladná namodralá bledost. Ztuhl a na okamžik vypadal, jako by ho zasáhla nějaká strašná myšlenka. „To z toho nevyplývá, pane,“ artikuloval s jistými obtížemi. „Pan Leavenworth by mohl...“ ale náhle se zarazil, jako by byl příliš rozrušen, než aby pokračoval.

„Pokračujte, pane Harwelle, vyslechneme si, co chcete říct.“

„Nic,“ opáčil chabě, jako by bojoval s nějakou silnou emocí.

Protože neodpovídal na otázku, pouze dobrovolně podával vysvětlení, nechal to koroner plavat, ale viděl jsem, jak ne jeden pár očí podezřívavě téká ze strany na stranu, jako by mnozí přítomní měli pocit, že se jim v emocích tohoto muže nabízí nějaká stopa. Koroner, který s lehkostí sobě vlastní ignoroval emoce i všeobecné vzrušení, jež vyvolaly, se nyní zeptal: „Víte, zda byl klíč od knihovny na svém místě, když jste včera večer opouštěl pokoj?“

„Ne, pane, nevšiml jsem si toho.“

„Předpokládáte že byl?“

„Předpokládám, že ano.“

„V každém případě byly ráno dveře zamčené a klíč zmizel?“

„Ano, pane.“

„Takže ten, kdo tu vraždu spáchal, dveře při odchodu zamkl a klíč odnesl?“

„Zdá se, že ano.“

Koroner se otočil a vážně se podíval na porotu. „Pánové, zdá se, že v souvislosti s tímto klíčem existuje záhada, kterou je třeba prozkoumat.“

Místností se okamžitě rozlehl všeobecný šum, který svědčil o souhlasu všech přítomných. Jeden porotce malé výšky spěšně vstal a navrhl, aby se po něm okamžitě pátralo, ale koroner se na něj obrátil s mrazivým pohledem a rozhodl, že vyšetřování bude pokračovat obvyklým způsobem, dokud nebudou všichni vyslechnuti.

„Pak mi dovolu položít otázku,“ přihlásil se znovu nezkrotný malý porotce. „Pane Harwelle, bylo nám řečeno, že po ranním rozražení dveří knihovny vás do místnosti sledovaly dvě neteře pana Leavenwortha.“

„Jedna z nich, pane, slečna Eleanora.“

„Je slečna Eleanore ta, o které se říká, že je jedinou dědičkou pana Leavenwortha?“ vložil se do toho koroner.

„Ne, pane, to je slečna Mary.“

„A ona dala příkaz,“ dál pokračoval v otázkách porotce, „k převozu těla do další místnosti?“

„Ano, pane.“

„Vy jste uposlechl a pomohl jí ho odnést?“

„Ano, pane.“

„No, a když jste procházel těmi místnostmi, všiml jste si něčeho, co by vás vedlo k podezření na vraha?“

Tajemník zavrtěl hlavou. „Nemám žádné podezření,“ řekl důrazně.

Nějak jsem mu nevěřil. Ať už to bylo tónem jeho hlasu, sevřením ruky – a ruka často prozradí víc než tvář – cítil jsem, že na tohoto muže se při tomto tvrzení nedá spolehnout.

„Rád bych se pana Harwella na něco zeptal,“ řekl jiný porotce, který dosud nepromluvil. „Dostali jsme podrobný popis toho, co vypadá jako nález zavražděného muže. Vražda není nikdy spáchána bez nějakého motivu. Ví pan tajemník, zda měl pan Leavenworth nějakého tajného nepřítele?“

„Nevím.“

„Zdá se, že s ním všichni v domě vycházeli v dobrém?“

„Ano, pane.“ V tom tvrzení však zazněl malý nesouhlasný záchvěv.

„Pokud víte, mezi ním a žádným jiným členem jeho domácnosti neležel ani stín?“

„To nejsem ochoten tvrdit,“ opáčil docela roztrpčeně. „Stín je velmi nepatrná věc. Mohl tam být stín...“

„Mezi ním a kým?“

Dlouhé zaváhání. „S jednou z jeho neterí, pane.“

„Kterou?“

Opět to vzdorovité zvednutí hlavy. „Slečna Eleanora.“

„Jak dlouho jste ten stín pozoroval?“

„To nedokážu říct.“

„Nevíte, co je jeho příčinou?“

„Ne, pane.“

„Můžete vysvětlit, aspoň rozsah toho pocitu?“

„Ne, pane.“

„Otevíráte dopisy pana Leavenwortha?“

„Ano, otevírám.“

„Objevilo se v jeho korespondenci v poslední době něco, co by mohlo vrhnout světlo na tento čin?“

Skutečně se zdálo, že nikdy neodpoví. Přemýšlel prostě nad odpovědí, nebo ten člověk zkameněl?

„Pane Harwelle, slyšel jste porotce?“ zeptal se koroner.

„Ano, pane, přemýšlel jsem.“

„Dobrá, teď odpovězte.“

„Pane,“ odpověděl, otočil se, podíval se porotci přímo do tváře a odhalil tak mému pohledu svou nechráněnou levou ruku, „za poslední dva týdny jsem otevřel jako obvykle dopisy pana Leavenwortha a nenašel jsem v nich nic, co by se týkalo této tragédie.“

Ten muž lhal; okamžitě jsem to poznal. Stačila mi ta sevřená ruka, která se pomalu otevřela a zase pevným stiskem sevřela.

„Pane Harwelle, podle vašeho úsudku je to nepochybně pravda,“ řekl koroner, „ale korespondenci pana Leavenwortha bude třeba kvůli tomu všemu prozkoumat.“

„Samozřejmě,“ odpověděl nedbale, „to je jediné správné.“

Touto poznámkou vyšetřování pana Harwella pro tuto chvíli skončilo. Když se posadil, poznamenal jsem si čtyři věci.

Že pan Harwell sám si byl z nějakého blíže nespecifikovaného důvodu vědom podezření, které se snažil vytěsnit i ze své vlastní mysli.

Že s tím nějakým způsobem souvisí žena, protože na schodech slyšel šramot i kroky.

Že do domu dorazil dopis, který by v případě nalezení mohl vnést do této záležitosti trochu světla.

Že jméno Eleanore Leavenworthové mu šlo ze rtů jen s obtížemi; tento zjevně nevýrazný muž projevoval větší či menší emoce, kdykoli byl vyzván, aby řekl pravdu

IV. KLÍČ

Když byla nyní zavolána kuchařka, ta podsaditá osoba s ruměnou tváří hbitě předstoupila a na její dobromyslné tváři se zračil takový výraz smíšené dychtivosti a úzkosti, že nejedna z přítomných osob měla potíže zadržet úsměv při jejím vystoupení. Když to zpozorovala a vzala to jako kompliment, protože je žena a také kuchařka, okamžitě udělala pukrle a otevřela rty, když jí koroner, který se netrpělivě zvedl na svém místě, dal slovo přísnými slovy: „Jak se jmenujete?“

„Katherine Maloneová, pane.“

„Dobrá, Katherine, jak dlouho jste ve službách pana Leavenwortha?“

„Jistě, už je to dobrých dvanáct měsíců, pane, co jsem na doporučení své paní Wilsonové zde byla přijata a...“

„Proč jste svou paní Wilsonovou opustila?“ skočil ji do řeči koroner.

„Jistě, ale byla to ona, kdo mě opustil, neboť odjela téhož dne.“

„Dobrá, na tom nezáleží. Jste tedy v rodině pana Leavenwortha už rok?“

„Ano, pane.“

„Byl to dobrý pán?“

„Och, pane, nikde bych nenašla lepšího. Nenávidím toho darebáka, co ho zabil. Mnohokrát jsem Hannah říkala...“ zastavila se s náhlým komickým záchvěvem hrůzy a podívala se na své spoluslužebníky jako někdo, kdo řekl, co neměl. Když to koroner upozoroval, spěšně se zeptal: „Kdo je Hannah?“

Kuchařka, která ve snaze vypadat bezstarostně, odvážně vykřikla: „Ona? Ach, jenom dámská komorná, pane.“

„Ale nikoho takového tu nevidím. Nemluvil jste o nikom jménem Hannah,“ řekl a obrátil se k Thomasovi.

„Ne, pane,“ odpověděl ten s úklonou a postranním pohledem na dívku s červenými tvářemi po svém boku. „Ptal jste se mě, kdo byl v domě v době, kdy byla vražda odhalena, a já jsem vám to řekl.“

„Aha,“ zvolal sarkasticky koroner, „jak vidím, jste zvyklý na policejní vyšetřování.“ Pak se otočil ke kuchařce, která celou tu dobu vyděšeně těkala očima po místnosti, a zeptal se: „A kde je ta Hannah?“

„Je pryč, pane.“

„Jak je to dlouho?“

Kuchařka hystericky zalapala po dechu. „Od včerejšího večera.“

„Upřesněte čas.“

„Já nevím. Nic o ni nevím.“

„Byla propuštěna?“

„Ne, co vím, tak její šaty jsou tady.“

„V kolik hodin jste ji postrádala?“

„Nepostrádala jsem ji. Byla tu včera večer a dnes ráno tu není, a tak říkám, že je pryč.“

„Hm!“ zamyslel se koroner a pomalu vrhl pohled po místnosti, zatímco všichni přítomní se tvářili, jako by se v zavřené zdi náhle

otevřely dveře.

„Kde ta dívka spala?“

Kuchařka, která si neklidně pohrávala se zástěrou, vzhlédla.

„Všichni spíme nahoře v domě, pane.“

„V jedné místnosti?“

Pomalou odvětila: „Ano, pane.“

„Přišla včera večer nahoru do pokoje?“ ptal se koroner netrpělivě.

„Ano, pane.“

„V kolik hodin?“

„Jasně, bylo deset, když jsme všichni přišli nahoru. Slyšela jsem odbíjet hodiny.“

„Všimla jste si na jejím vzhledu něčeho neobvyklého?“

„Bolel ji zub, pane.“

„Ach, bolest zubů, zase! Mohla byste mi konečně říct, co všechno dělala,“ neudržel nervy na uzdě koroner.

Na to však kuchařka propukla v pláč a nářek.

„Jistě, nic neudělala, pane. Nebyla to ona, pane, kdo to udělal; nevěřte tomu. Hannah je hodná holka a poctivá, pane. Jsem ochotna to odpřisáhnout na bibli, že v tu dobu nevztáhla ruku na kliku jeho dveří. Proč by to dělala? Šla si jenom dolů ke slečně Eleanore pro kapky na bolest zubů, pane...“

„Dobrá,“ přerušil ji koroner, „já Hannah z ničeho neobviňuji. Jen jsem se vás zeptal, co dělala poté, co dorazila do vašeho pokoje. Říkáte, že šla dolů. Jak dlouho poté, co jste šla nahoru?“

„To nemohu říct, pane, ale Molly říká...“

„Nezáleží na tom, co říká Molly. Vy jste ji neviděla jít dolů?“

„Ne, pane.“